

SIPOON KUNNAN PERUSKOULUJEN JA ESIOPETUKSEN KOULUKULJETUSSUUNNITELMA JA KULJETUSPERIAATTEET

SIPOON KUNTA SIBBO KOMMUN
Sivistysvaliokunta / Bildningsutskottet
10.12.2019

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	2
2. LAINSÄÄDÄNTÖ	3
Oppilaan koulupaikan määräytyminen (Perusopetuslaki 6 §)	3
Koulumatkat (Perusopetuslaki 32 §)	4

Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksiä (Liikenne- ja viestintäministeriön asetus)	4
3. LIIKENNETURVALLISUUS	4
Vastuut	5
Vakuutukset	5
4. YLEISET PERIAATTEET SIPOOSSA	5
Koulukuljetusoikeuden piirissä olevat oppilaat	5
Esikoululaisten koulukuljetus ja saattoavustus	5
Koulumatka / Matka esiopetukseen	6
Kaksi osoitetta	7
Omavastuurajat	7
Oppiaineen (esim. A2-kieli, katsomusaine) opiskelu muualla kuin lähikoulussa	7
Matkan pituus	7
Odotusajat	8
Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana	8
5. KULJETUSPERIAATTEET SIPOOSSA	8
6. PERUSOPETUSLAIN KÄSITTEITÄ JA KULJETUKSEN MYÖNTÄMINEN NIIDEN PERUSTEELLA	9
Vaarallinen koulutie	9
Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus	11
7. KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN?	11
Määräaikainen kuljetustarve lähitaksilla esim. tapaturman vuoksi	11
8. KULJETUSMUOTO JA JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	12
Linja-auto	12
Linja-autojen kuormitusmääräykset ja löytötavarat	13
Tilausajo	13
Salassapito ja vaitiolovelvollisuus	13
9. KULJETUSOIKEUDEN MUUTTUMINEN	14
Vieraan kunnan tarjoamaan erityisopetukseen siirretty Sipoon kunnan oppilas	14
Sipoon kunnan oppilas muuttaa kunnan sisällä ja lähikoulu muuttuu	14
Sipoon kunnan oppilas haluaa aloittaa koulunkäynnin vieraan kunnan koulussa	14
Sipoon kunnan oppilas muuttaa muuhun kuntaan	14
Vieraskuntalainen haluaa aloittaa koulunkäynnin Sipoossa	14
Vieraskuntalainen oppilas muuttaa Sipooseen	14
10. PALAUTE	14
11. TIEDOTTAMINEN	15
12. PÄÄTÖKSENTEKO	15

1. JOHDANTO

Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Perusopetuslaissa ja tässä koulukuljetusoppaassa määritellään ehdot, joiden täytyessä Sipoon kunta järjestää esikoululaisille/oppilaille koulukuljetuksen.

Tässä koulukuljetusoppaassa esitellään ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään kunnan koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä eri kulkumuodoittain sekä annetaan ohjeita koulukuljetuksen hakemisesta, kuljetusten aikaisesta käyttäytymisestä ja poikkeustilanteista.

Kunta järjestää kaikkien sellaisten kunnan peruskoulua käyvien oppilaittensa kuljetuksen, joilla perusopetuslain 32 §:n mukaan on oikeus kunnan järjestämään oppilaille maksuttomaan kuljetukseen. Sipoon kunnan hallintosäännön mukaan sivistysvaliokunnan tehtävänä on hyväksyä koulukuljetussuunnitelma ja esiopetuskuljetusten periaatteet. Kuljetukset toteutetaan perusopetuslain 32 §:n sekä sivistysvaliokunnan vahvistamien periaatteiden mukaisesti. Sivistysvaliokunnan päätöksen mukaan koulukuljetusjärjestelyt hyväksyy sivistysjohtaja. Tämä ei koske linjaliikenteessä ajavien linja-autojen reittejä ja aikatauluja. Kunta kilpailuttaa tilausajoliikenteen voimassa olevien lakien ja suositusten mukaisesti.

Kuljetus järjestetään joko kunnan kustantamana yleistä kulkuneuvoa käyttäen tai kunnan erikseen järjestämällä kulkuneuvolla, jos oppilas ei voi käyttää yleistä kulkuneuvoa. Kuljetusreitit kulkevat pääteitä pitkin, joiden varrelta, erikseen osoitetuilta noutopysäkeiltä, kuljetusoppilaat poimitaan kuljetuksiin. Vaihtoehtoisesti huoltajalle voidaan maksaa kuljetus- tai saattoavustusta.

Lakisääteisten kuljetusten lisäksi kunta järjestää koulukuljetuksen peruskoulun 1.–3. -luokkalaisille, mikäli koulumatka on yli 3 km. Harkinnanvaraisissa tapauksissa, jotka eivät täytä matkan pituuteen asetettuja kriteereitä, tarvitaan asiantuntijan suositus. Pelkkä suositus oletetusta kuljetustarpeesta ei ole tae sen saamiselle. Jokainen hakemus harkitaan erikseen.

Mikäli oppilas jostakin syystä valitsee jonkun muun koulun kuin lähikoulun, jonka kunta on hänelle osoittanut, vastaa hän itse koulukuljetuksesta ja sen aiheuttamista kustannuksista.

2. LAINSÄÄDÄNTÖ

Oppilaan koulupaikan määräytyminen ([Perusopetuslaki 6 §](#))

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542)

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu

soveltuva esiopetuksen järjestämispaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syyistä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämispaikkaa. (13.7.2018/542)

Koulumatkat ([Perusopetuslaki 32 §](#))

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (13.7.2018/542)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542)

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksiä ([Liikenne- ja viestintäministeriön asetus](#))

Koulukuljetusauton edessä ja takana on oltava oma kilpi, jonka voi taksissa korvata valaistulla koulukyytikuvulla.

Autossa on oltava tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista. Oppilaiden on käytettävä turvavyötä.

Taksin ja pikkubussin turvavöiden käyttövelvollisuudessa on olemassa eroja. Taksinkuljettajan on kuitenkin aina käytettävä turvavyötä.

Koulukuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on 80 km/h.

3. LIIKENNETURVALLISUUS

Vastuut

Kunta tekee omalta osaltaan jatkuvasti työtä koulumatkojen turvallisuuden parantamiseksi. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan hyvin koulumatkareitti, aikataulujen käyttö ja liikenteessä kulkeminen. Nämä asiat kerrataan vuosittain. Nuorimpien oppilaiden ei suositella tulevan kouluun polkupyörällä. Pyöräillessä on käytettävä pyöräilykypärää. Myös heijastimen käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan. Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opastamaan ja opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaaksi katsomallaan tavalla.

Koulukuljetuksessa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kotoa ajoneuvoon ja ajoneuvosta kotiin. Heijastimien käyttö sekä sääolosuhteisiin nähden asianmukainen pukeutuminen ovat huoltajien vastuulla.

Liikennöitsijän vastuu kattaa oppilaiden kuljetuksen kotipysäkiltä koulun pysäkille ja koulun pysäkiltä kotipysäkille. Muulloin oppilas on koulumatkallaan koulun vastuulla.

Vakuutukset

Koululaisvakuutuksen perusteella korvataan tapaturmat, jotka sattuvat varsinaisella kouluajalla tai koulun järjestämässä aamu- ja iltapäivätoiminnassa, opetuksen aikana, liikuntatunneilla ja - tapahtumissa, välitunneilla sekä otettaessa osaa koulun lukuvuosisuunnitelman puitteissa järjestettäviin yhteisiin kerhoihin, urheilusuorituksiin, retkiin, käynteihin näyttelyissä, museoissa, työpaikoilla jne. sekä matkalla suorinta turvallista tietä kotoa kouluun tai koulusta kotiin. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Esinevahinkoja ei korvata.

4. YLEISET PERIAATTEET SIPOOSSA

Perusopetuslaki sekä Sipoon kunnan sivistysvaliokunnan hyväksymän koulukuljetussuunnitelman kuljetusperiaatteet määrittelevät ehdot, joiden täytyessä Sipoon kunta myöntää oppilaalle ja esikoululaiselle koulukuljetuksen.

Koulukuljetusoikeuden piirissä olevat oppilaat

Sipoon kunta myöntää perusopetuksessa oleville oppilailleen koulukuljetuksen omaan lähikouluun tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, mikäli

- oppilaan koulumatka on yli 5 km tai
- oppilas on vuosiluokkien 1-3 oppilas ja koulumatka on yli 3 km tai
- oppilas on vuosiluokkien 1-3 oppilas ja koulumatkalla on sivistysvaliokunnan päätöksen mukaan vaaralliseksi luokiteltu tieosuus

Esikoululaisten koulukuljetus ja saattoavustus

Esikoululaisille myönnetään ensisijaisesti koulukuljetus huoltajalle maksettavan saattoavustuksen muodossa, mikä tarkoittaa, että huoltajat huolehtivat oppilaan kuljettamisesta esikouluun ja takaisin. Korvaus on aikuisen sisäisen joukkoliikenteen halvimman lipputuotteen suuruinen. Korvaus

maksetaan huoltajan pankkitilille jälkikäteen kuukausittain. Saattoavustus myönnetään, mikäli matkan pituus on yli 5 km tai koulumatka on sivistysvaliokunnan päätöksen mukaan luokiteltu vaaralliseksi.

Saattoavustusta maksetaan, mikäli esikoululainen ei osallistu esiopetusta täydentävään päivähoitoon. Mikäli esikoululainen osallistuu täydentävään päivähoitoon, mutta täydentävää päivähoitoa ei käytetä kaikkina toimintapäivinä, saattoavustukseen oikeuttavat toimintapäivät lasketaan hoitoaikasopimuksen perusteella. Saattoavustusta maksetaan seuraavasti:

- esikoululainen ei osallistu lainkaan täydentävään päivähoitoon → saattoavustus 2x yhdensuuntainen lipputuote
- esikoululainen osallistuu täydentävään päivähoitoon vain esiopetuksen jälkeen → saattoavustus 1x yhdensuuntainen lipputuote
- esikoululainen osallistuu täydentävään päivähoitoon vain ennen esiopetusta → saattoavustus 1x yhdensuuntainen lipputuote

Saattoavustusta haetaan koulukuljetushakemuksella, johon liitetään myös huoltajan tilinumero. Saattoavustusta maksetaan hakemuksen saapumista seuraavan kuukauden alusta alkaen (esim. hakemus 18.8. → avustuksen maksu syyskuusta alkaen). Avustusta ei makseta takautuvasti. Saattoavustusta varten laskennallinen esiopetuspäivien määrä kuukaudessa on 21. Mikäli hakemuksen tietoja (esim. tilinumero) joudutaan täydentämään jälkikäteen, hakemus katsotaan kuitenkin saapuneeksi silloin, kun hakemus on saapunut alun perin.

Oppilaalla on oikeus myös kävelymatkaan. Koululaisten yleiskunto on heikentynyt liikkumisen vähenemisen myötä. Koulumatkojen kulkeminen kävellen edistää terveyttä ja ennaltaehkäisee monia sairauksia. Samalla lapsi oppii liikkumaan kotiympäristössään ja luottamaan omaan koulumatkasta selviytymiseensä muiden koululaisten tavoin, mikä näin vahvistaa myös lapsen itsetunnon kehittymistä. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Koulumatka / Matka esiopetukseen

Esi- ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaiden päivittäistä kodin/asunnon ja koulun/esiopetuspaikan välistä matkaa, jonka oppilas kulkee mennessään kouluun lyhintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin kodin/asunnon tontin/pihapiirin rajalta koulun/esiopetuspaikan pihalle.

Kuljetukset järjestetään vain kodin ja koulun väliselle matkalle tai korvataan kodin ja koulun/esiopetuspaikan välisen matkan osalta. Esiopetusikäisen lapsen matkustaminen ja liikkuminen liikenteessä tapahtuu huoltajan vastuulla ja huoltajan tai hänen valtuuttamansa aikuisen saattamana.

Perusopetuslain 48 b §:n 3 momentin mukaan aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta.

Lain perusteluissa (HE 57/2003) on todettu, ettei kunnalla ole velvollisuutta erikseen järjestää koulukuljetusta iltapäivätoiminnasta. Lain perustelujen mukaan säännös on tarkoitettu toimintojen suunnittelua ohjaavaksi, eikä se siten esimerkiksi velvoita kuntaa kuljetusten järjestämiseen. Kunnan on kuitenkin syytä huomioida asia kuljetusten suunnittelussa.

Hoitopaikka-/iltapäiväkerhokuljetukset eivät kuulu kuljetusten piiriin, eikä niitä järjestetä eikä korvata, linja-autolippua voi kuitenkin käyttää klo 18:aan asti.

Siinä tapauksessa, että oppilaan omassa koulussa ei järjestetä iltapäivätoimintaa, tarjotaan mahdollisuutta kuljetukseen siihen iltapäiväkerhoon, jonka kanssa koulu on tehnyt sopimuksen toiminnan järjestämisestä. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden terapiakuljetuksia.

Mikäli esikoululaisella on oikeus ja tarve ympärivuorokautiseen päivähoitoon, esiopetuspaikka ja kuljetustarve käsitellään yksilöllisesti.

Kaksi osoitetta

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää maksutonta kuljetusta kouluun tai esiopetukseen vanhempien avioeron seurauksena syntyneiden asumisjärjestelyiden vuoksi. Koulukuljetuksista huolehditaan väestörekisteriin merkityn oppilaan asuinosoitteen perusteella, jonka mukaan hänen lähikoulunsa on osoitettu.

Ostavastuurajat

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään omavastuumatkoina määritellyn kilometrirajan mukainen.

Oppilaan edellytetään kävelevän kuljetusreitinvarteen. Omavastuurajat kävellessä tilausajo- ja linja-autoreitinvarteen ovat vuosiluokilla 1-6 kaksi kilometriä ja vuosiluokilla 7-9 kolme kilometriä.

Kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa. Näissä tapauksissa huoltajan vastuulla on päätös kouluun lähettämisestä. Ongelmatilanteissa liikennöitsijä tai HSL ottaa mahdollisuuksien mukaan yhteyttä Sivistysosaston Hallintopalvelut-tulosyksikköön, joka pyrkii tiedottamaan asiasta oppilaille ja huoltajille joko koulun kautta tai suoraan. HSL:n kotisivuilla ja Oma HSL:n kautta tiedotetaan bussiliikenteestä poikkeustilanteissa.

Kuljetusreitit ja -ajat voivat lukuvuoden aikana muuttua.

Oppiaineen (esim. A2-kieli, katsomusaine) opiskelu muualla kuin lähikoulussa

Kaikki opetus pyritään järjestämään oppilaan lähikoulussa. Mikäli näin ei voida järjestää, kunta järjestää opetukseen osallistumisen edellyttämät kuljetukset koulun lukujärjestyksen ja tarpeen mukaan, vaikka oppilas ei olisi muuten kuljetusoppilas. Näistä kuljetuksista ei tehdä erillisiä kuljetuspäätöksiä. Koulun on hyvä huomioida, että yksittäisen oppilaan tai pienen oppilasryhmän opetuksen järjestäminen omalla koululla tulee edullisemmaksi kuin tilausajokuljetuksen järjestäminen.

Matkan pituus

Matkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa. Matka mitataan lyhintä ympäri vuoden käytettävissä olevaa tietä pitkin.

Koulumatka mitataan seuraavalla tavalla:

- koulun/esiopetuspaikan osoitteen mukaan koulun/esiopetuspaikan portille, koulujen mittauskohta on merkitty kunnassa säilytettävään karttaan
- oppilaan pihapiirin rajalta
- mittausprosessi on seuraavanlainen:
 - kunta mittaa matkan kartan perusteella
 - tarkistusmittaus tehdään tarvittaessa taksilla

Valtaosa Sipoon kunnan tiestöstä koostuu valtion- tai yksityisteistä. Kunnan toiminnoista ja päätöksistä aiheutuu liikennettä yksityisteillä, kuten koulukuljetuksia ja kotipalvelua. Tällainen liikenne otetaan huomioon ao. kiinteistöjen tieyksiköissä. Kunnalle ei tällaisesta tienkäytöstä aiheudu maksuvelvoitetta (tiemaksua).

Kunnan edellyttämään reittiin saattaa kuulua tie, jota käytetään vain läpiajoon, esim. ajoreitin tai koulumatkan kävelyosuuden lyhentämiseksi. Sipoon kunta huomioi esimerkiksi joukkoliikenteen linja-autoreitit myöntäessään yksityisteiden avustuksia, jotta tiekunnilla olisi mahdollisuus riittävällä tavalla huolehtia teiden kunnossapidosta, mm. liukkauden torjunnasta.

Odotusajat

Aikataulusta johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamulla ja/tai illalla. Auto/linja-auto ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkillä 15 minuutin kuluessa sovitusta ajasta. Odotusajat pyritään pitämään kohtuullisina.

Oppilaan sairastuminen koulupäivän aikana

Koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin. Erillistä koulukuljetusta ei järjestetä sairastumisen vuoksi, vaikka oppilas olisi tilausajokuljetuksen piirissä.

5. KULJETUSPERIAATTEET SIPOOSSA

Koulukuljetusten järjestämisen pääperiaatteena on kuljetusten järjestäminen lyhintä reittiä pitkin edullisinta kulkuneuvoa käyttäen. Koulukuljetuksissa maksetaan ensisijaisesti matkalipun muodossa kulukorvaus syntyneistä kustannuksista, kun oppilaat käyttävät olemassa olevaa julkista liikennettä. Mikäli linjaliikenteessä kulkevia linja-autoja ei voida hyödyntää, hoidetaan kuljetukset tilausajoina. Esiopetuksen kuljetus järjestetään maksamalla lapsen huoltajalle koulumatkakustannusten korvausta saattoavustuksena.

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useita eri kuljetusmuotoja (linja-auto, tilauslinja-auto ja taksi). Tilausajokuljetuksia ei järjestetä ovelta ovelle -kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät linja-auton tai ns. tilausliikenteen pysäkeille samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät linja-autopysäkeille.

Oppilaille ei pääsääntöisesti järjestetä kuljetuksia kodin ja pysäkin välille, jos matka on lyhyempi kuin omavastuurajat 2 km (vuosiluokkien 1-6 oppilaat) ja 3 km (vuosiluokkien 7-9 oppilaat).

Pääsääntöisesti liikennöitsijä osoittaa pysäkin paikan, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä ovat eri mieltä pysäkin paikasta, kunta ja liikennöitsijä päättävät yhdessä lopullisen pysäkin paikan tieliikennelain pohjalta.

Koulukuljetusten sujuminen kuljetusreiteillä edellyttää oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 minuuttia ennen) sovitussa noutopaikassa. Autoa tulee odottaa 15 minuuttia yli sovitun aikataulun, jonka jälkeen lapsi voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin, kouluun tai Sivistysosaston Hallintopalvelut-tulosityksikköön. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus kouluun on vanhempien vastuulla.

Tilausajokuljetuksessa voivat kulkea vain ne oppilaat, joilla on erikseen siihen kuljetusoikeus. Ajoneuvojen täyttöaste vaihtelee kuljetusoikeuden saaneiden oppilaiden määrän mukaan. Tällöin muodostuu väkisinkin tilanteita, joissa linja-autovuoroa odottavan tai tilausajo- tai linja-autopysäkillä kävelevän oppilaan ohi ajaa tilausliikenneajoneuvo, joka kuljettaa erillisen kuljetusoikeuden saaneita oppilaita. Jos kunta myöntäisi yksittäiselle oppilaalle oikeuden käyttää ohi ajavaa tilausajovuoroa, jouduttaisiin sama oikeus myöntämään kaikille muillekin joukkoliikennevuoroja käyttäville oppilaille, joiden ohi ajaa tilausajo. Tällöin muodostuisi tilanne, jossa julkisen liikenteen vuorot olisi pakko korvata tilausajokuljetuksilla.

Nykyiset tilausajosopimukset eivät riitä kaikkien oppilaiden kuljetuksiin. Tällainen tilanne olisi myös koulukuljetusperiaatteiden vastainen, koska oppilaat pyritään nimenomaisesti ohjaamaan joukkoliikennevuoroihin. Tilausajoratkaisu olisi myös huomattavasti kalliimpi. On siis kyse oppilaiden yhdenvertaisesta kohtelusta kunnan eri osissa, kun yksittäiselle oppilaalle tai muutamille oppilaille ei anneta lupaa käyttää tilausajokuljetusta.

Saaristossa vakituisesti asuvien oppilaiden koulukuljetukset hoidetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kilpailuttaman saaristoliikenteen puitteissa. Sivistysosasto ja liikennöitsijä sopivat aikatauluista siten, että liityntäkuljetusmuotona on ensisijaisesti mahdollista käyttää joukkoliikennettä.

Oppilaan huoltajalle voidaan hakemuksesta maksaa koulumatkakustannusten korvausta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta. Tällöin kunta ei pääsääntöisesti järjestä oppilaalle kuljetusta eikä anna vuoroautolippuja. Korvaus maksetaan HSL:n vahvistaman taksan mukaisena korvauksena/matka aikuisen (saattajan) ja lapsen halvimmän lipputuotteen mukaan.

Mikäli oppilaan koulumatkalle ei ole hyödynnettävissä julkisia kulkuneuvoja, huoltajalle voidaan maksaa korvausta oman kulkuneuvon käytöstä. Huoltajalle maksettava korvaus on enintään verohallinnon määrittelemä kilometrikorvaus ilman korotuksia. Kunta korvaa yhden yhdensuuntaisen matkan aamulla kotoa lähimmälle julkisen liikenteen pysäkillä ja yhden yhdensuuntaisen matkan iltapäivällä pysäkiltä kotiin.

6. PERUSOPETUSLAIN KÄSITTEITÄ JA KULJETUKSEN MYÖNTÄMINEN NIIDEN PERUSTEELLA

Vaarallinen koulutie

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta on velvollinen järjestämään kuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta.

Sivistysvaliokunta hyväksyy tarpeen mukaan koulukuljetussuunnitelman ja ne tieosuudet, jotka katsotaan liian vaarallisiksi. Vaarallisia tieosuuksia pitkin kulkeville esikoululaisille tai vuosiluokkien 1-3 oppilaille myönnetään vanhempien hakemuksesta koulukuljetus koulumatkan pituudesta riippumatta. Teiden ylittämistä ei kuitenkaan yleensä pidetä kuljetuksen perusteena.

Vaarallisiksi tieosuuksiksi on hyväksytty:

- Uusi Porvoontie (tie nro 170) niillä tieosuuksilla, joilta puuttuu kevyen liikenteen väylä
- Gumbontie Uuden Porvoontien ja Gumbostrands skolan välisellä osuudella
- Kalkkirannantie siltä osin kuin kevyen liikenteen väylä puuttuu
- Brobörentie Öljytien ja Sipoonjoen välisellä osuudella
- Keravantien ja Kuninkaantien risteys
- Jokivarrentie ja sen ylittäminen luokitellaan vaaralliseksi siellä, missä suojatie puuttuu ja nopeusrajoitus on 80 km/h
- Linsvedintie/Rajakulmantie
- Öljytie ja sen ylittäminen luokitellaan vaaralliseksi
- Lahdentie ja sen ylittäminen luokitellaan vaaralliseksi siellä, missä suojatie puuttuu ja nopeusrajoitus on 80 km/h

Päätös mahdollisista muista tieosuuksista, jotka luokitellaan vaarallisiksi koulumatkoiksi, tehdään sen jälkeen, kun tieviranomaiset ja poliisi ovat antaneet lausuntonsa asiasta. Kunnalla on myös käytössään Koululiitu-ohjelma, josta yleisten teiden vaarallisuustunnusluvut näkyvät. Ohjelma päivitetään vuosittain.

Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. Yksinomaan valaistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista.

Kunta tai sivistysvaliokunta pyytää tarpeen mukaan lausunnot tieviranomaisilta ja poliisilta. Tieviranomaisien lausunto perustuu mm. seuraaviin tien vaarallisuuteen vaikuttaviin seikkoihin. Tielaitokselta kunta saa tiedot mm. kyseisen tien tieluokasta, joka voi olla esimerkiksi valtatie, kantatie, seudullinen tie, kokoojatie tai yhdystie.

Seuraavat seikat voivat vaikuttaa tieosuuden vaarallisuuteen yhdessä tai erikseen:

- tien toiminnallinen luokka
- tien ylityskohdat
- liikennemäärät
- raskaiden ajoneuvojen osuus
- nopeusrajoitukset
- tien leveys
- piennarleveys
- tien mäkisyys ja kaarteisuus
- mahdolliset kevyen liikenteen väylät ja tievalaistus.

Paikallinen poliisi antaa tiedot autojen todellisista nopeuksista ja kuljettajien ajotottumuksista tietyissä paikoissa.

Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava.

Kuljetuksen järjestäminen em. perusteella

- edellyttää aina asiantuntijan (esim. hoitava lääkäri, koululääkäri tai koulupsykologi) lausuntoa
- lausunnosta tulee ilmetä selkeästi kuljetustarpeen syiden ja perusteluiden lisäksi, mille ajanjaksolle kuljetuksen järjestämistä suositellaan sekä se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan
- asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuksia.

Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole vielä riittävä peruste sen saamiselle. Jokainen hakemus käsitellään tapauskohtaisesti.

7. KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN?

Matkan pituuteen perustuvaa kuljetusoikeutta tulee hakea kuljetustarpeen ilmetessä. Tämän jälkeen kuljetushakemusta ei tarvitse täyttää lukuvuosittain. Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan tai kolmeksi lukuvuodeksi, mikäli perusteluna on vuosiluokkien 1-3 oppilaan koulumatkan pituus tai vaaralliseksi luokiteltu tieosuus.

Jos oppilas muuttaa tai vaihtaa koulua kesken lukuvuoden, on kuljetusta haettava uudelleen. Kunta järjestää ja maksaa kuljetuksen vain oppilaan lähikouluun. Mikäli kuljetusoikeus poistuu esim. muuton vuoksi, tulee tästä ilmoittaa välittömästi ja toimittaa matkakortti koulusihteerille.

Koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvausta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen, mikäli kuljetusoikeus/korvaus perustuu asiantuntijalausuntoon. Kuljetushakemus täytetään sähköisesti kunnan kotisivuilta löytyvän linkin kautta. Mikäli huoltajalla ei ole mahdollisuutta sähköisen lomakkeen täyttämiseen, voidaan käyttää myös paperista lomaketta, jonka voi saada koulusta koulusihteeriltä tai kunnan infosta, jonne täytetyn lomakkeen voi myös palauttaa. Korvausta esikoululaisen kuljettamisesta haetaan esiopetukseen ilmoittautumisen yhteydessä. Peruskoulun aloittavan oppilaan koulukuljetusta suositellaan haettavaksi kouluun ilmoittautumisen yhteydessä.

Saaristossa asuvien oppilaiden kuljetuksissa käytetään ensisijaisesti olemassa olevaa saaristoliikennettä ja sovitaan tapauskohtaisesti huoltajan ja Sipoon kunnan välillä, miten ja millä koulumatkat järjestetään.

Määräaikainen kuljetustarve lähitaksilla esim. tapaturman vuoksi

Erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden perusteella (esim. tapaturmat), voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhemmäksikin ajaksi. Lausunnon voi antaa lääkäri. Lausunnosta on käytävä ilmi kuljetustarpeen syy ja ajanjakso, jolle asiantuntija suosittelee kuljetuksen järjestämistä. Tapaturmien vuoksi järjestettävän koulukuljetuksen järjestämiseen on varattava kolme arkipäivää siitä päivästä lukien, jona asiantuntijalausunto on saapunut kuntaan.

Oppilas/huoltaja toimittaa koulusihteerille (tai muulle vastuuhenkilölle koululla) lääkärinlausunnon, jossa suositellaan koulukuljetusta tilausajolla. Oppilaan koulumatkoja varten myönnetään taksikortteja. Taksikortit saa koululta. Oppilaalla on oikeus kuljetukseen kotiosoitteen ja koulun välisillä matkoilla huoltajien ja koulun yhdessä sopiman lukujärjestyksen mukaan. Koulu ei järjestä ylimääräistä valvontaa ennen koulun alkamista tai koulupäivän jälkeen oppilaan odottaessa kuljetustaan.

8. KULJETUSMUOTO JA JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Laki järjestyksen pitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttavan matkustajan, joka kuljettajan kiellosta huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen.

- Siinä tapauksessa, että lapsi ei suostu käyttämään turvavyötä, hänet poistetaan yhden varoituksen jälkeen määrääjäksi kuljetuksesta.
- Kuljettajalle on taattava työrauha. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia. Vaatteiden puhtaus ja siisteys sekä käyttäytyminen hyviä tapoja noudattaen rauhallisesti on oleellista kanssamatkustajien viihtyvyyttä sekä kuljettajan työskentelyä ajatellen.
- Liikennöitsijä ja oppilaan huoltajat sekä oppilas sopivat keskenään yhteistyössä koulun kanssa lapsen ajoneuvolle aiheuttamista vahingoista. Kunta ei ole korvausvelvollinen.
- Lukujärjestyksen mukaista koululiikuntaa tai talvitapahtumia varten saa autossa kuljettaa liukureita, suksia, pulkkia ja luistimia. Oppilaiden urheiluvälineet tulee kuljetuksen ajaksi suojata asianmukaisesti (luistimiin teräsuojukset, sukset suksipussissa tai tiiviisti yhteen sidottuina).
- Kuljettajan on muistettava olevansa oheiskasvattaja. Palvelun, käyttäytymisen ja kielenkäytön on oltava ystävällistä ja asiallista.
- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Ajoneuvossa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana. Syöminen ja juominen on ajoneuvoissa kiellettyä.
- Liikennesääntöjen rikkomisesta ilmoitetaan poliisille.

Linja-auto

Oppilaille ja esikoululaisille jaetaan lukuvuoden ensimmäisenä koulupäivänä henkilökohtainen HSL:n matkakortti, joka kelpaa linja-autoissa vain koulupäivinä klo 04.30:n ja 18.00:n välillä.

Mikäli kortti häviää tai rikkoutuu, tulee uusi matkakortti noutaa HSL:n palvelupisteestä ja hävinnyt kortti suljetaan. Uudesta kortista peritään HSL:n hinnaston mukainen maksu. Jos oppilaalla ei jostakin syystä ole linja-autossa korttia mukana, kuljettajalla on oikeus vaatia maksu matkasta. Kortti on Sipoon kunnan omaisuutta eikä sitä saa sotkea, taittaa tai muulla tavalla tahallisesti vahingoittaa. Tahallisesti vahingoitetun kortin joutuu korvaamaan. Jos kortti lakkaa toimimasta, on otettava yhteyttä HSL:n myyntipisteeseen. Viallisesta kortista ei peritä maksua. Kortti palautetaan koulun

kautta Sivistysosaston Hallintopalvelut-tulosyksikköön lukuvuoden lopussa tai kuljetustarpeen tai kuljetusoikeuden muuttuessa. Palauttamattomasta kortista peritään korvausmaksu.

Linja-autojen kuormitusmääräykset ja löytötavarat

Säännöllisessä, kaikille avoimessa liikenteessä saa rekisteriotteeseen merkityn paikkamäärän (istumapaikat ja seisomapaikat) tilapäisesti ylittää 30 %:lla.

Kadonnutta matkakorttia voi tiedustella katoamista seuraavana arkipäivänä klo 16:n jälkeen HSL:n asiakaspalvelusta tai matkakortin palvelupisteestä. Bussiin jääneitä tavaroita voi tiedustella Suomen löytötavarapalvelusta, www.loytotavarat.net.

Tilausajo

Sipoon kunta pyrkii ylläpitämään peruspalvelutason säännöllisessä linjaliikenteessä. Tarkoituksena on turvata säännölliset yhteydet kuntakeskuksiin mm. koulu- ja työmatkoja sekä asiointia varten.

Tilausliikenne, myös koulukuljetus, voi olla vain linjaliikennettä täydentävää. Koulukuljetus on siis mahdollista tilausajona vain, jos koululaisten kuljetus ei käy päinsä linjaliikenteessä.

Tilausajokuljetus on aina ensisijaisesti liittymäkuljetusta linja-autolle, ellei mitään erityisyyttä ole. Mikäli linja-autoliikennettä ei ole lainkaan, järjestetään kuljetus tilausajolla.

Oppilaan tulee käyttää sitä tilausajokuljetusta, joka hänelle on järjestetty. Tilaajan (Sipoon kunta) tulee antaa matkustajaluettelo kuljetuksen suorittajalle. Luettelon tulee olla autossa kuljetusten aikana ja kunta päivittää sen tarpeen vaatiessa. Tilaaja maksaa vain luetteloon merkittyjen koululaisten kuljetuksesta. Perusopetuslain tarkoittamissa oppilaskuljetuksissa oppilaskuljetusluettelo on ainoa virallinen luettelo, joka kattaa vastuun. Tästä syystä kunnan tilaamissa koulukuljetuksissa ei voi matkustaa muita oppilaita. Muiden kuljettaminen on kiellettyä, ellei siitä tilaajan kanssa ole erikseen sovittu.

Ajoneuvon nousta ja ajoneuvosta poistutaan tienreunan puolelta. Mikäli oppilaan on ylitettävä tie, on syytä odottaa ajoneuvon poistumista, eikä ajoneuvon takaa saa ylittää tietä.

Mikäli etupenkillä kuljetetaan oppilasta, joka on alle 135 cm pitkä, hänen on käytettävä asianmukaista korokeistuinta.

Kuljettajan ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy pysäkillä tai esimerkiksi lähtee hakemaan unohtunutta tavaraa kotoa tai koulusta. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovittulla pysäkillä, ei esimerkiksi jossain sen läheisyydessä.

Oppilaan jäädessä kuljetuksesta pois, esimerkiksi sairauden takia, asiasta on ilmoitettava liikennöitsijälle oppilaan matkakortissa ja aikataulussa olevaan puhelinnumeroon klo 06.30:n ja 19.00:n välisenä aikana. Tekstiviestit vastaanotetaan, mutta niitä ei kuitata vastaanotetuiksi. Toimintarajoitteiset oppilaat saavat erityishuomiota.

Mikäli oppilaan kuljetustarve muuttuu lukuvuoden aikana pysyvästi, on siitä ilmoitettava kuntaan.

Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

- Kuljettaviin tai heidän perheisiin liittyviä asioita ei kerrota ulkopuolisille.

- Kuljetusreitit koskevat oppilaslistat on tarkoitettu vain asianomaisia koulukuljetuksia ajaville kuljettajille ja kuljetusten järjestäjille.
- Oppilaslistat eivät ole julkisia asiakirjoja eikä niissä olevia tietoja saa luovuttaa ulkopuolisille.
- Autoilija/liikennöitsijä vastaa listojen huolellisesta säilyttämisestä ja huolehtii vanhojen listojen asianmukaisesta hävittämisestä.

9. KULJETUSOIKEUDEN MUUTTUMINEN

Vieraan kunnan tarjoamaan erityisopetukseen siirretty Sipoon kunnan oppilas

Viranhaltijapäätöksen perusteella vieraan kunnan tarjoamaan erityisopetukseen siirretyn Sipoon kunnan oppilaan koulumatkakuljetukset korvaa Sipoon kunta. Tällöin oppilaalle tehdään lähikoulupäätös vieraan kunnan kouluun, jolloin oppilas on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen.

Sipoon kunnan oppilas muuttaa kunnan sisällä ja lähikoulu muuttuu

Oppilas voi jatkaa lukuvuoden loppuun aloittamassaan Sipoon kunnan koulussa huoltajien hakemuksen mukaan. Oppilaan halutessa jatkaa aloittamassaan koulussa oppilaalle tehdään päätös toissijaisesta koulupaikasta, jolloin huoltaja vastaa koulumatkakustannuksista ja -järjestelyistä.

Sipoon kunnan oppilas haluaa aloittaa koulunkäynnin vieraan kunnan koulussa

Oppilaat voivat hakea muuhunkin kuin oman kunnan lähikouluun. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja, mikäli oppilas huoltajien hakemuksen perusteella käy muussa kuin kunnan hänelle osoittamassa koulussa.

Sipoon kunnan oppilas muuttaa muuhun kuntaan

Oppilas voi jatkaa koulunkäyntiään sipoolaisessa koulussa huoltajan hakemuksen mukaisen ajan, mikäli koulun rehtori puoltaa hakemusta ja opetusryhmissä on tilaa. Oppilaalle tehdään päätös toissijaisesta koulupaikasta. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

Vieraskuntalainen haluaa aloittaa koulunkäynnin Sipoossa

Vieraskuntalaisella oppilaalla on mahdollisuus hakea kouluun Sipooseen. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

Vieraskuntalainen oppilas muuttaa Sipooseen

Oppilas voi jatkaa koulunkäyntiään entisessä koulussaan huoltajan hakemuksen mukaisen ajan, mikäli vieraan kunnan kouluviranomaiset myöntävät luvan. Sipoon kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

10. PALAUTE

Mahdollisia laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan Sivistysosastolle tai suoraan liikennöitsijälle. Kaikki Sivistysosastolle tulleet valitukset kirjataan ja selvitetään liikennöitsijän kanssa. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin. Jos oppilas matkustaa linja-autossa esimerkiksi vahingossa poistumispaikaksi ohi, on syytä aina ottaa yhteyttä kuljettajaan, jolloin hän voi auttaa ja selvittää tilannetta.

11. TIEDOTTAMINEN

Kouluun ilmoitaudutaan sähköisen lomakkeen kautta. Koulukuljetusta haetaan kouluun ilmoittautumislomakkeen kautta. Sähköisessä lomakkeessa on linkki koulukuljetushakemukseen. Koulukuljetusperiaatteet on luettavissa kunnan kotisivuilta, jonne päivitetään uusin dokumentti, mikäli periaatteisiin tulee muutoksia.

Helsingin seudun liikenne vastaa joukkoliikenteestä ja siihen liittyvästä tiedottamisesta.

12. PÄÄTÖKSENTEKO

Sivistysvaliokunta hyväksyy tarpeen mukaan koulukuljetussuunnitelman ja kuljetusperiaatteet.

Epäselvissä koulukuljetusta koskevissa kysymyksissä huoltajat ottavat ensisijaisesti yhteyttä kuntaan.

Sivistysvaliokunnan päätöksen mukaan koulukuljetusjärjestelyt hyväksyy sivistysjohtaja.

Kunnan Sivistysosasto tekee aina kaikki koulukuljetuksia koskevat kuljetuspäätökset. Koulukuljetusasioissa päätöksentekijänä ovat Sivistysosaston viranhaltijat ja valitukset osoitetaan suoraan Helsingin hallinto-oikeudelle.

Mikäli huoltajat ovat tyytymättömiä Sivistysosaston tekemään päätökseen tai järjestämään kuljetukseen, he voivat tehdä vapaamuotoisen kirjallisen oikaisuvaatimuksen, joka osoitetaan sivistysvaliokunnalle tai suoraan Helsingin hallinto-oikeudelle.

Mikäli huoltajat eivät tyydy sivistysvaliokunnan päätökseen, siitä voi valittaa Helsingin hallinto-oikeuteen.